

הנובעות מאקרה מזעזע זה

שלא נפתח תיק נגדו.

עוד באותו יום הוכנס שמעון לוי לצינוק, כשדוברי מנהל בית-הסוהר הוא שמח על ההזדמנות שניתנה לו לרצות בדרך זו את עונשו ולהימנע ממשפט פלילי נוסף. על מה שקרה למחרת סיפר הסוהר שלום יפת: "בתאריך 29 באפריל בשעה 4.00 בבוקר, קיבלתי תפקיד באגף ג' ותאי הבינוניים. בשעה 10.00 בערך, בהיותי במסדרון באגף ג', שמעתי צעקה מאסיר. ניגשתי לכיוון תאי הבידוד, שם ראיתי את האסיר הנדון תלוי על מגבת על סורג דלת התא, ופניו כלפי הצינוק. מייד פתחתי את התא מיספר אחד ושיחררתי את המגבת. תפסתי בידי והזעקתי את הסגן והקצין התורן. בעת שהאסיר הורד על-ידי הוא היה מחוסר הכרה."

סיפר רופא בית-הסוהר, הד"ר יוסף שהושע: "בשעה עשר בערך הובא למרפאה על-ידי הסוהרים האסיר שמעון לוי, שהיה מחוסר הכרה ומחוסר נשימה. בדקתי אותו במקום. הדופק לא ניתן למישוש. קולות הלב היו חלשים. מעל הצחאר היתה נפישות כחלון. הגוף היה חם ולא היו סימנים של כחלון במקומות אחרים. נעשתה לו מייד הנ"שמה מלאכותית ומסגים באיזור הלב. לפי הסימנים נגרם המצב כנראה על-ידי חניקה". ההנשמה המלאכותית והעיסוי לא הועילה. שמעון לוי מת. למשפחתו נמסר כי הוא התאבד בתלייה בעזרת מגבת בתוך תא הצינוק שלו.

החקירה נעשתה באיחור

יתכן ואיש לא היה שואל יותר שא לות על נסיבות מותו של שמעון לוי, ולוא הבחין האב, שבא לזהות את גופת בנו, בסימני פציעה על צווארו. אם הוא התאבד בתלייה, כיצד באו סימני פציעה בצווארו? שאל האב.

הוא פנה לעיון-הדין הירושלמי שרגא בירן, שהחל לברר את נסיבות המוות. ואז התבררו מיספר עובדות מוזרות ביותר. בירן ביקש מהפחולוג הממשלתי, הפרופ' היירני קרפלוס, שבדק את הגופה לאחר המוות, את הצילומים שנעשו בשעת הבדיקה. קרפלוס השיב במכתב לבירן שלא נעשו צילומים לערכאות כדי לדרוש את התמונות. אחרי מכתב זה שלח קרפלוס את התמונות שצולמו בשעת הבדיקה שלאחר המוות, ביקש לבטל את מכתב הסיורב ה-קודם שלו. בתמונות ששלח נראו כבירור סימני פציעה על צווארו של שמעון לוי.

לפי החוק, כאשר מת אדם במוסד סגור, חייבים שילטונות בית-הסוהר לתפוח בהליכים לחקירת סיבת המוות בפני שופט חוקר, תוך 15 יום מיום המוות. שילטונות כלא תל-מונד לא עשו זאת. רק כעבור חודש, ביום בו הגיש בירן בירושלים בקשה לחקירת נסיבות מותו של שמעון לוי, הוג' שה בקשה במסגרת כפרסבא מטעם נציבות בתי-הסוהר לחקירת המוות.

כאשר החל השופט מנחם אילן לחקור את נסיבות המוות, הוגשה לו עדות של אסיר בכלא תל-מונד, דוד דרעי, שביקר את שמעון לוי מאיים שיתאבד וכי מבצע לדלת תאו ראה כיצד מבצע שמעון את ההתאבדות בעזרת מגבת. הוא טען שאיש לא הקריא לו את העדות הכתובה וכי למעשה שמעון לוי צועק שהוא משתגע מכאביים. מתאו אין כלל אפשרות לראות את הנעשה בצינוק בו ישב לוי. כל מה שראה הוא קצה של מגבת המשתרבת מבעד ל-סורגי הצינוק.

שלוש עובדות תמוהות אלה מצביעות כי לשילטונות כלא תל-מונד היה מה להסתיר בפרשת מותו של שמעון לוי.

הסבר אבסורדי

השופט החוקר עתה את נסיבות הימות יצטרך בראש וראשונה לקבוע אם אומנם התאבד שמעון לוי, או שמותו נגרם מסיבות אחרות.

הצורה בה נמצא לוי בידי הסוהר שלום יפת, מעוררת הרבה ספקות בקשר לאפשרות של התאבדות. שמעון לוי היה כלאו בצינוק שאורכו 2.75 מטר, רוחבו 1.18 מטר וגובהו 3.35 מטר. הוא נמצא תלוי על סורג הדלת שגובהו מהריצפה הוא בסך הכל 166 ס"מ. גובהו של שמעון עצמו היה 171 ס"מ. כלומר, אם התאבד, הוא היה צריך לתלות את עצמו על סורג הנמוך ממידתו. את ההתאבדות היה צריך לבצע בעזרת

מגבת באורך רגיל, שאת הקצה האחד שלה היה צריך לקשור לסורג ואת הקצה השני שלה לצווארו.

כל אדם יכול יותר להאבד במצב כזה. חכח כי קשה ביותר להתאבד במצב כזה. למפקד בית-הסוהר, מיכאל אברהבי, היתה גירסה מוזרה עוד יותר על אפשרות ההתאבדות: "הוא כנראה החזיק את הקצה הימני של המגבת בידו ואילו בקצה המגבת השני עשה לולאה ותלה את עצמו כשרגליו מקופלות", הסביר אברהבי.

זוהי האפשרות האבסורדית ביותר. אף אדם אינו יכול לתלות את עצמו בחבל או מגבת שהוא מחזיק בידו.

קשה גם להסביר כיצד נער צעיר, שלפי עדות מנהל בית-הסוהר, שמח על שמך ניסים אותו לצינוק כתחליף להארכת מאסרו, יתאבד למחרת היום מבלי שיהיה לו כל מניע לכך, מה עוד שהוא יודע כי תאריך שיחרורו נהכלא קרוב ביותר.

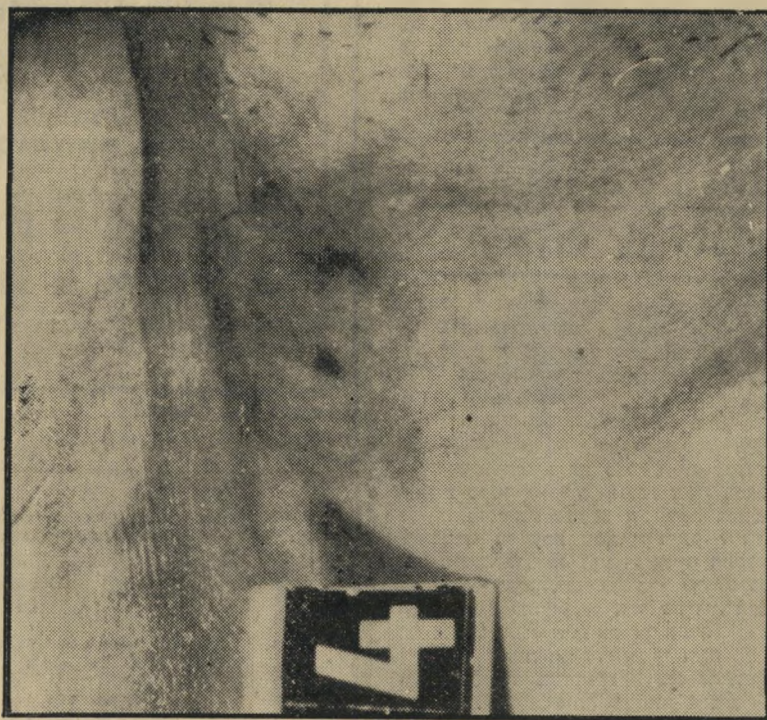
מצד שני ברור גם שאף אחד אחר לא תלה את שמעון לוי בתאו. האפשרות היחידה שהשופט החוקר יצטרך לשקול אותה כאלטרנטיבה להתאבדות היא האפשרות של ביום נסיון והתאבדות. כלומר: האם ייתכן שמישהו רצה להסתיר את נסיבות המוות האמיתיות של שמעון לוי ולכן ביים התאבדות?

24 שעות: "חובש! חובש!"

כדי להבין כיצד בכל זאת מת שמעון לוי בצינוק, יש לבדוק מה אירע לו בשעות שקדמו למציאתו.

לפי דבריו של דרעי, ששינה את עדותו בסני השופט החוקר, מסתבר כי שמעון לוי הוכנס לצינוק ב-28 באפריל בשעות הצהריים. הוא היה צריך לשבת בצינוק חמישה ימים, אבל מייד אחרי שהכניסוהו לתא אמר לסוהר כי הוא חש כאבים בצווארו וביקש להביא אליו חובש. הסוהר דחה את בקשתו, הסביר לו: "החובש נמצא היום בטול-כרם".

סיפר דרעי: "שמעתי את שמעון נאנק

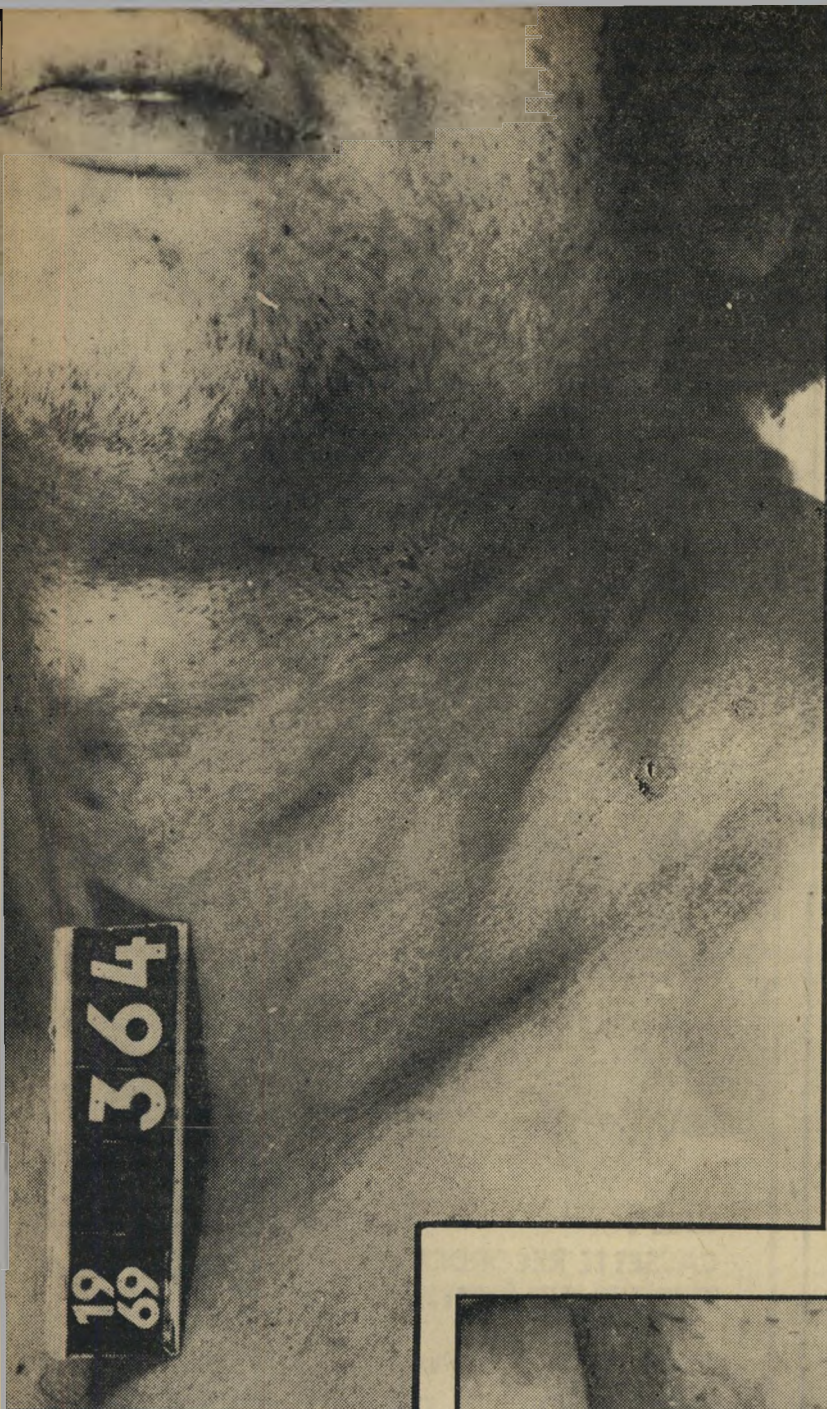

הכצעים המוזרים

צילומים אלה שנעשו בידי הפתאלוג הממשלתי, הד"ר קרפלוס בשנת בדיקת גופתו של הנער שחי עון לוי, מצביעים על פציעות מוזרות בצווארו של הנער, שלא יכלו להיגרם מהמגבת בעזרתה התאבד. ייתכן שפציעות אלה נגרמו ממכות שהוכה הנער לפני שהוכנס לצינוק. השערה אחרת שהוא פצע את צווארו בציפורניו כשניסה להשתחרר מהמגבת שחנקה אותו.

מכאבים במשך כל שעות היום. מדי פעם היה צועק: "חובש! חובש! הביאו אלי חר בש! למחרת בשש בבוקר הוא שוב הת' עורר בצעקות: "חובש! חובש!"

"שמעתי אותו מתאונן על כאבים חזקים בגרון. הסוהר יפת, שהיה אז בתורנות, ניגש אליו ואמר לו שגם היום החובש לא יכול לבוא אליו, כי הוא עסוק עם הרופא". בשעה 8.50 הוציא יפת את האסירים לטיול בחצר. לדבריו חזר לסיור בתאי הצינוק בשעה 9.15 והכל היה בסדר. למרות ש' התקנות מחייבות בדיקת תאי הבידוד כל

79C
364
1969

ל-24 שעות צעק שמעון לוי בכלא: "חובש! חובש!" ולא ניתנה לו העזרה הרפואית ש' ביקש אותה.

ייתכן שאז ניסה שמעון לוי לביים הת' אבדות כדי שביבאו אותו לחובש. הוא עלה על הסורג התחתון של דלת תאו, הגבוהה מהריצפה בכמה ס"מ. הוא קשר את צווארו לסורג אחר. ואז כנראה נשמטו רגליו מהסורג עליו עמד. כל הנפילה שלו יכלה להיות מגובה של 10 ס"מ לכל היותר. התחבטה שספק לא היתה קשה ביותר אולם הוא החל להיחנק. הוא ניסה להסיר את המגבת מעל צווארו וכתוצאה מכך פצע כנראה בציפורניו את הצוואר.

מכיוון שאיש לא היה לידו במשך קרוב לשעה, הוא איבד את הכרתו, וכשהובהל אל הרופא שוב אי-אפשר היה להצילו.

האשמה: אדישות!

בסופו של דבר אין זה משנה אם שמעון לוי מת כתוצאה מהתאבדות, או מתאונה שנגרמה לו שעה שניסה לביים את התאבדותו. המועד בכל הפרשה היא העובדה שנער שטרם מלאו לו 17, יכול לדיעוץ עוק במשך 24 שעות לעזרת חובש בצינוק, ואיש לא יבוא לעזרתו.

האשמה הנופלת על שילטונות בית-הכלא אינה אשמת אכזריות אלא אשמת אדישות. ביום מותו של לוי היו בכית-הכלא רופא וחובש, אבל איש לא טרח להודיע להם כי אסיר מבקש את עזרתם הרפואית. אדישות זו היא החייבת לקומם את דעת הקהל כל' המדינה שלחת אסירים לבתי-הכלא כדי לבדודם, לחנכם מחדש או להענישם. אבל היא אינה גורמת עליהם מות בבתי-הכלא.

חיים של האסירים מופקדים בידי הסוהר רים. יכולים להיות אלף ואתו מיקרים בהם אי הגשת עזרה רפואית בזמן עלולה לגרום למותו של אסיר.

מותו של שמעון לוי חייב לשמש אזהרה לאדישות הקיימת בבתי-הסוהר לבריאותם ושלומם של האסירים.